

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 14. avgust 2019.godine

RTV- Vakcina protiv gripa ove sezone bolja, ali i duplo skuplja

RTV- Najviše obolelih od boginja u poslednjih 13 godina

DNEVNIK- U Vojvodini još nema obolelih od groznice Zapadnog Nila

POLITIKA- Neko opekotine dobije na suncu, neko dok peče rakiju

KURIR- VIŠE OD DESET HILJADA TOPLIČANA BOLUJE OD MALIGNIH OBOLJENJA: Najmlađi punoletni pacijent ima samo 22 godine

The screenshot shows a news article from RTV (Radio Televizija Vojvodine) dated August 14, 2019. The headline reads "Vakcina protiv gripa ove sezone bolja, ali i duplo skuplja". The article discusses the availability of 48,000 more vaccines than last year, due to a contract with Sanofi Pasteur. It also mentions that Torlak has delivered the vaccine to the Institute for Virusology. The page includes social media sharing options and a sidebar with the most read news.

Vakcina protiv gripa ove sezone bolja, ali i duplo skuplja

BEOGRAD - Za zaštitu od gripa o trošku osiguranja za novu sezonu obezbeđeno je 48.000 vakcina više nego za prethodnu, saznaju Večernje novosti u RFZO-u.

Odluka o dodeli ugovora za javnu nabavku Institutu za virusologiju, vakcine i serume Torlak doneta je u ponedeljak.

Torlak, koji je na javnoj nabavci ponudio Sanofi Pasterovu vakcinu, u obavezi je da do 15. oktobra isporuči svih 289.800 ugovorenih doza, piše list.

Epidemiolazi kažu da je to taman na vreme za početak imunizacije.

Zaštita od gripa najugroženijih kategorija stanovnika, kao što su stariji od 65 ili hronično oboleli, kako se navodi, koštaće nas ove sezone duplo više nego prethodne - čak 217.239.660 dinara sa PDV.

Predlog potrebnog broja doza dao je Institut za zaštitu zdravlja "Dr Milan Jovanović Batut", na osnovu kojeg je RFZO raspisao javnu nabavku.

Količina vakcine za novu sezonu povećana je s obzirom na veće interesovanje za imunizaciju.

Lane je isto od Torlaka kupljena takođe Sanofi Pasterova vakcina za 419 dinara po dozi bez PDV, a ove godine je doza dostigla čak 679 dinara.

Reč je o naprednijoj, četvorovalentnoj vakcini "vaksigrip" tetra, dok smo prošlih sezona kupovali trovalentni "vaksigrip". Ova sa oznakom tetra sadrži zaštitu od četiri soja virusa gripa, dok trovalentni vaksigrip štiti od tri soja, navele su Novosti.

The screenshot shows a news article from RTV Srbija's website. The article is titled "Najviše obolelih od boginja u poslednjih 13 godina". It includes a small image of a modern building and a sidebar with five recent news items. The sidebar lists the following stories:

- Izlio se 70 tona mazuta u Moravici, Ivanjica nemoćna da sama spreči katastrofu
- U udesu u Sičevačkoj klisuri pogredno četvoro turских državljana, obustavljen železnički saobraćaj
- Požar na Eviji van kontrole, velika ekološka katastrofa
- Futog bez vode do 14 sati
- Danas stupa na snagu Zakon o lobiranju

Najviše obolelih od boginja u poslednjih 13 godina

NJUJORK - U prvih šest meseci ove godine, prijavljeno je najviše slučajeva obolelih od boginja u poslednjih 13 godina, što je istovremeno tri puta više slučajeva u odnosu na isti period prošle godine, objavljeno je u najnovijem Izveštaju Svetske zdravstvene organizacije (SZO).

Slučajevi oboljevanja od boginja rašireni su po celom svetu, navodi se u Izveštaju, objavljenom na zvaničnoj internet stranici SZO i ističe da, s tim što ta bolest ugrožava zdravje i život ljudi, ona je i veliki teret zdravstvenim sistemima.

Najveći broj obolelih od boginja u poslednjih 25 godina zabeležen je u SAD.

U Evropi je u prvih šest meseci ove godine, registrovano gotovo 90.000 slučajeva ove zarazne bolesti, što je više od ukupnog broja obolelih u 2018. kada su registrovane ukupno 84.462 osobe.

Kao razlog povećanja broja obolelih navodi se rast broja slučajeva nevakcinisanja, iako se, navodi se, ti razlozi razlikuju od države do države.

U nekim državama, na primer, reč je o nedostatku adekvatne zdravstvene zaštite, unutrašnja sporenja po pitanju vakcinacije, a negde o dezinformacijama u vezi sa vakcinacijom i neinformisanosti koliko je vakcinacija od ove zarazne bolesti neophodna.

Po broju obolelih u ovoj godini prednjače Demokratska Republika Kongo, Madagaskar i Ukrajina, iako se, kako se navodi, u poslednjih nekoliko meseci broj zaraženih na Madagaskaru drastično smanjio na šta je uticala kampanja koju je sprovela tamošnja vlada o potrebi vakcinisanja.

Prema podacima SZO i UNICEF-a objavljenim u julu ove godine 86 odsto dece primilo je prvu dozu vakcina protiv boginja, a 69 odsto drugu.

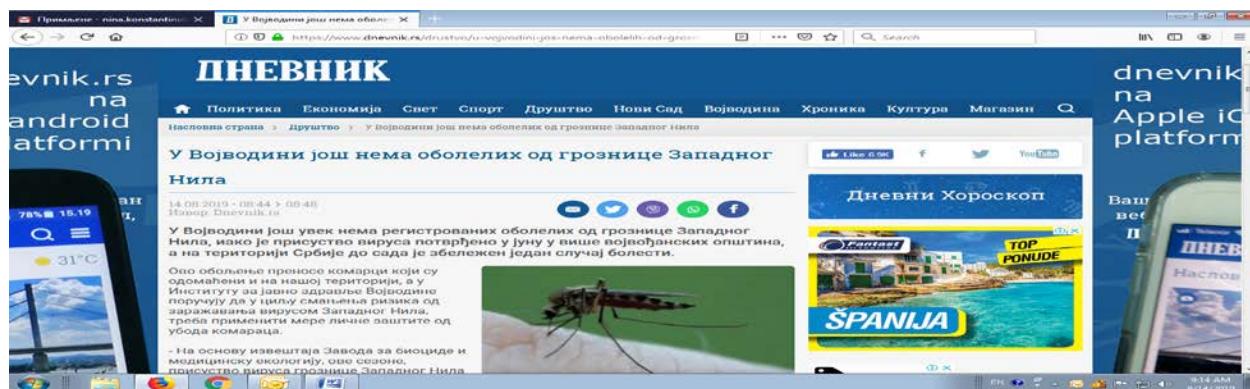
To, kako se navodi, znači da oko 20 miliona dece u prošloj godini nije dobilo vakcinu protiv boginja kroz rutinski program vakcinacije.

Inače, boginja su vrlo zarazna virusna bolest koju uzrokuje virus morbila.

Nakon prosečne inkubacije od 10 do 12 dana, prvo se javlja povišena telesna temperatura, zatim curenje iz nosa, suvi kašalj, crvenilo i suzenje očiju.

Najčešća komplikacija je upala pluća i javlja se u oko šest do 13 odsto slučajeva obolelih i vodeći je uzrok smrtnosti od ove zarazne bolesti.

ДНЕВНИК

U Vojvodini još nema obolelih od groznice Zapadnog Nila

U Vojvodini još uvek nema registrovanih obolelih od groznice Zapadnog Nila, iako je prisustvo virusa potvrđeno u junu u više vojvođanskih opština, a na teritoriji Srbije do sada je zabeležen jedan slučaj bolesti.

Ovo oboljenje prenose komarci koji su odomaćeni i na našoj teritoriji, a u Institutu za javno zdravlje Vojvodine poručuju da u cilju smanjenja rizika od zaražavanja virusom Zapadnog Nila, treba primeniti mere lične zaštite od uboda komaraca.

- Na osnovu izveštaja Zavoda za biocide i medicinsku ekologiju, ove sezone, prisustvo virusa groznice Zapadnog Nila potvrđeno je u komarcima u drugoj nedelji juna na teritoriji opštine Pančevo. Prisustvo virusa je potvrđeno u drugoj polovini juna u opštinama Sombor, Subotica, Sremska Mitrovica, Novi Sad i Zrenjanin. Zaključno sa 9. julom ove godine, na teritoriji Vojvodine nisu registrovani laboratorijski potvrđeni neuro-invazivni slučajevi groznice Zapadnog Nila kod ljudi - kažu u Institutu za javno zdravlje Vojvodine.

Groznica Zapadnog Nila pripada grupi vektorskih, prirodnožarišnih zoonoza, a glavni prenosilac virusa je vrsta komarca koja je odomaćena i kod nas. Glavni rezervoar zaraze su različite vrste ptica u kojima se virus održava, dok je čovek slučajni, odnosno tzv. slepi domaćin, jer se infekcija virusom groznicе Zapadnog Nila sa njega dalje ne prenosi.

Na teritoriji naše zemlje oboljenje se registruje tokom toplih meseci, od maja do oktobra ili novembra. Period od zaražavanja do pojave bolesti, inkubacija, traje od dva do 14 dana, dok kod osoba sa oslabljenim imunitetom može da iznosi i nekoliko nedelja. U najvećem broju slučajeva, kod 70 do 80 odsto ljudi, ne dolazi do ispoljavanja simptoma i znakova bolesti. Kod oko 20 odsto inficiranih javlja se blaga, nespecifična bolest slična gripu, koja prolazi bez posledica nakon pet do sedam dana.

Što pre se javiti lekaru

- U slučaju pojave bilo kakvih simptoma koji odgovaraju groznicama Zapadnog Nila odmah se javiti izabranom lekaru - naglašavaju u Institutu za javno zdravlje Vojvodine.
- Infekciju prati povišena telesna temperatura i znaci opšte infekcije, kao što su glavobolja, malaksalost, slabost, bolovi u zglobovima i mišićima. Mogu da se javi i osip na trupu i ekstremitetima i dijarejalne tegobe. Kod manje od jedan odsto inficiranih osoba razvija tešku neuroinvazivnu formu bolesti koja može da se manifestuje kao upala mozga ili moždanica. Simptomi su glavobolja, ukočen vrat, tupost, dezorientisanost, koma, tremor, nevoljni grčevi, slabost mišića i paraliza. Ovaj oblik bolesti se najčešće javlja kod osoba najstarije životne dobi, kao i kod osoba s oslabljenim imunitetom i hroničnim poremećajima zdravlja - navode u Institutu i dodaju kako dijagnozu neuroinvazivnog oblika bolesti postavlja specijalista infektolog na osnovu laboratorijskog testiranja uzorka likvora ili krvi, a teške, neuroinvazivne forme bolesti zahtevaju bolničko lečenje.

U cilju smanjenja rizika od zaražavanja virusom Zapadnog Nila, stanovništvu se preporučuje primena mera lične zaštite od uboda komaraca. Zato se savetuje upotreba repelenata na otkrivenim delovima tela prilikom boravka na otvorenom, kao i nošenje odeće dugih rukava i nogavica, svetlih boja.

Preporučljivo je da odeća bude komotna, jer komarci mogu da ubadaju kroz pripnjenu odeću. Trebalо bi da se izbegava boravak na otvorenom u periodu najintenzivnije aktivnosti komaraca, što je u sumrak i u zoru, a preporučuj se i ugradnja zaštitnih mreža protiv komaraca na prozorima, vratima i oko kreveta, kao i redukcija broja komaraca u zatvorenom prostoru. Po mogućству, boraviti u klimatizovanim prostorima jer je broj insekata u takvim uslovima znatno smanjen, a izbegavati boravak u oblastima sa velikim brojem insekata, kao što su šume, močvare, bare i stajaće vode.

- Najmanje jednom nedeljno trebalo bi prazniti vodu iz saksija za cveće, posuda za hranu i vodu za kućne ljubimce, iz kanti, buradi i limenki u cilju smanjenja broja mesta na otvorenom na kojima komarci mogu da polože jaja. Ukloniti odbačene gume i druge predmete koji mogu da prikupljaju vodu. Redovno menjati vodu u dvorišnim bazenima - napominju u Institutu za javno zdravlje Vojvodine i dodaju kako u slučaju putovanja u inostranstvo, pogotovo ako se radi o tropskom i subtropskom području, obavezno se trba pridržavati svih navedenih mera prevencije.

ПОЛИТИКА

The screenshot shows a computer monitor displaying the website of the newspaper Politika. The main headline reads "Neko opekoline dobije na suncu, neko dok peče rakiju". Below the headline, there is a photograph of a medical professional wearing a surgical mask and gloves, standing next to a patient who appears to be in a hospital bed or treatment room. To the right of the main article, there are two smaller news items: one about a woman found dead with burns and another about burns being treated with cold compresses. The website interface includes a navigation bar with categories like Svet, Politika, Društvo, Pogledi, Hronika, Ekonomija, Kultura, Beograd, Sport, Region, Mozaik, and Sve. There are also social media sharing buttons and a weather forecast for Belgrade.

Neko opekoline dobije na suncu, neko dok peče rakiju

Lekari imaju pune ruke posla zbog zbrinjavanja pacijenata sa povredama nastalim zbog sunčanja ili različitih poslova u kući i dvorištu

Klinika za opekoline, plastičnu i rekonstruktivnu hirurgiju Kliničkog centra Srbije ovih dana je puna pacijenata koji su opekoline zadobili na suncu, u požarima nastalim posle paljenja strnjike na njivama ili starih stvari u dvorištu, ali i onih koji su morali na lečenje jer su se polili vrelom vodom prilikom šurenja svinje.

Kako ističe dr Biljana Čertić, načelnik Odeljenja za opekoline sa intenzivnim lečenjem republičkog centra za opekoline u KCS-u, mnogi ljudi prilikom paljenja starudija polivaju stvari benzinom, pa vatru bukne za čas, a oni dobiju ozbiljne povrede opasne po život. Na intenzivnoj nezi ima i građana koji su sami popravljali osigurače za struju, pa su doživeli „fleš“ i ujedno „zaradili“ velike opekoline, ali i osoba koje su se slučajno okliznule u kadi prilikom kupanja pa se ošurile vrelom vodom.

– Sada kreće sezona pravljenja zimnice, a to znači da ćemo, kao i svake godine, imati dodatnog posla. Ljudi prave džemove, pekmeze i ajvar, pa slučajno na sebe proliju vreli sadržaj velike šerpe. Zbrinjavamo i dosta ljudi koji peku rakiju, pa tom prilikom popiju koju čašicu više i upadnu u korito. Dosta pacijenata na potkolenicama dobije opekoline zbog vrelog auspuha od motora. A tu su i oni koji se bave ekstremnim sportom i prave selfie tako što se penju na vagone vozova, pa dožive strujni udar. Bilo je čak i smrtnih slučajeva – naglašava dr Čertić.

Uprkos apelima lekara da vode računa dok su na plaži, neki se ne pridržavaju saveta, pa dolaze po pomoć u ovu kliniku sa manjim ili većim opekolinama od sunca. Sada se u ovoj klinici ambulantno leči žena koja se vratila sa mora sa tim problemom, a tu je i jedan spasilac sa bazena, koji je takođe zbog toga došao kod medicinara KCS-a. Beleže se i situacije da su mladi dobijali opekoline na stopalima, jer su

bosi igrali, na primer, odbojku na vrelom betonu, ali i da su devojke dolazile kod lekara posle neuspešne epilacije dlaka kod kozmetičara.

– Uglavnom je reč o manjim opeketinama koje zbrinjavamo u ambulanti. Ali, treba znati da telo sve pamti i da su opasna mesta gde je koža izgorela jer to jednog dana može da bude pogodno tlo za razvoj maligniteta. U slučaju manjih opeketina od sunca ne treba odmah trčati kod hirurga, već je najbolje stavljati hladne obloge i uzimati lek protiv bolova. Kod lekara treba otići ukoliko se pojave plikovi koji se hirurški moraju zbrinuti. Kod nas se na lečenju nalazi i žena koja je u svom dvorištu pala na vruć beton i tako dobila opeketine – kaže dr Ćertić.

Osim pacijenata iz Srbije, na ovom mestu se zbrinjavaju i ljudi iz Crne Gore i Republike Srpske, jer je ova bolnica najreferentniji regionalni centar za lečenje najtežih opeketina, koji radi 24 sata 365 dana godišnje. Najstariji pacijent, koga su lečili zbog povreda koje je dobio posle pada na vrelu ringlu i koji je otišao kući da nastavi sa svakodnevnim životom, imao je 97 godina. Sada je na lečenju žena iz Republike Srpske povređena prilikom saobraćajne nezgode u kojoj se zapalio automobil, a tu je i mladić iz Crne Gore, koji je radeći na pruzi uleteo u takozvani voltin luk i tom prilikom dobio oko 60 odsto dubokih opeketina tela. Prilikom takvih teških povreda ljudi imaju dijagnozu opeketinske bolesti i dosta komplikacija jer su im svi organi ugroženi.

– Koža je naš najveći organ i kada je ona oštećena opeketinama po celom telu ugroženi su i svi drugi organi. Borimo se tada da sačuvamo sve organe i da lečimo ono što je uništeno na koži. Borba za život pacijenta traje od prvog dana kada dođe u bolnicu pa sve dok ne izadje iz nje, što može da traje mesecima. Što su opeketine dublje, to je prognoza za izlečenje teža. Bitno je da imamo odlične rezultate što se tiče preživljavanja pacijenata, zbog čega nam šalju bolesnike iz drugih zemalja. Nema većeg zadovoljstva i sreće od onog kada nekome spasite život. Imali smo pacijenta kome su teške opeketine zahvatile 70 odsto kože i koji je preživeo – dodaje dr Ćertić.

Naša sagovornica upozorava da ljudi moraju da vode računa i prilikom kuvanja kafe i čaja, jer se događa da vrelu vodu proliju na sebe pa dođu sa opeketinama lica i šaka. Dešava se i da epileptičari dožive napad dok se nalaze kod šporeta, pa padnu na vruću ringlu. Mnogo je i onih koji se povrede prilikom eksplozije plinskih boca. Kada se pojave teški slučajevi, mnogo šta utiče na ishod lečenja. Pre svega, važno je kolika je površina kože zahvaćena opeketinom, da li su rane duboke, koliko godina ima pacijent i da li pati od još nekih bolesti.

The screenshot shows a news article from the Kurir website. The main headline reads: "VIŠE OD DESET HILJADA TOPLIČANA BOLUJE OD MALIGNIH OBOLJENJA: Najmlađi punoletni pacijent ima samo 22 godine". Below the headline, there is a photograph of a medical consultation. The article discusses the high number of cancer patients in the Toplica region, mentioning that over 10,000 people have been diagnosed. It also highlights a young patient who is only 22 years old. The page includes a sidebar with other news items and social media sharing options.

VIŠE OD DESET HILJADA TOPLIČANA BOLUJE OD MALIGNIH OBOLJENJA: Najmlađi punoletni pacijent ima samo 22 godine

Na evidenciji Odeljenja onkologije Opšte bolnice "Dr Aleksa Savić" trenutno ima 10.700 otvorenih kartona, odnosno toliko lica iz čitave Toplice ima neku vrstu malignog oboljenja. Reč je samo o punoletnim licima, a kako u sve četiri opštine Topličkog okruga ima oko 120.000 stanovnika, to je oko 10 odsto stanovništva.

Frapantan podatak je da se na ovom odeljenju prošle godine mesečno davalо 90 terapija, a ove godine mesečno 200 terapija. To govori da je drastično porastao broj obolelih od nekog oblika kancera.

Kako nam je potvrđeno najmlađi pacijent ima 22 godine, a zastaršujući je i podatak da je kod deset muškaraca registrovan rak dojke.

- Ceo svoj radni vek provela sam na ovom odeljenju i mogu vam reći da je broj obolelih katastrofalno povećan u poslednjem periodu. Na žalost sve je više mladih ljudi koji boluju. U našu evidenciju ne ulaze oni pacijenti koji se direktno leče u Nišu, ili u nekom drugom centru, kazala nam je odgovorna sestra odeljenja Marina Stamenković.

Ona dodaje da je za pacijente, s obzirom da je Toplički okrug razuđen kraj sa mnogo planinskih sela, veoma značajno što na ovom odeljenju postoji i lekarski konzilijum koji je jednom mesečno i što se prima pet vrsta terapija.

- Mnogo je pacijenata koji su u teškom materijalnom stanju, pa bi im odlazak u neki klinički centar povećao troškove i otežao oporavak zbog puta. Verujte, ovde smo svi kao jedna porodica i trudimo se da svakom pacijentu izađemo u susret, posebno kada se zakazuju kontrole, dodala je ona.

Konzlijum se odnosi na one koji boluju od malignih oboljenja dojke, ginekoloških i gastro, jer je takvih pacijenata najviše. Ono što bi olakšalo pacijentima jeste češće organizovanje konzilijuma, jer bi se smanjila gužva.